

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Politiske skandaler

Kampen om definisjonsmakt

10.03.2018, 20 mars 2018

Gunn Eriks, Professor
Institutt for medier og kommunikasjon
Universitetet i Oslo
@gunneris

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

En statsråd går av i 2018

Sylvi Listhaug

Tusen takk for den helt fantastiske støtten dere har gitt meg! Spesielt denne uken hvor det har stormet som verst. Det har vært en svært krevende tid for både meg og familien.

Det aller viktigste for meg har vært at det skal være FrP som skal styre norsk asyl- og innvandringspolitikk de kommende tre og et halvt årene, og ikke Støre, Lysebakken og co.

Jeg er glad for at Siv og hele partiet var villig til å legge regjeringdeltagelsen til side for å støtte meg som justisminister. Men jeg kan ikke tillate at min avgang åpner for at FrP mister makt og gjennomslag. Og det har vært helt opp til meg selv om jeg skulle stå hele veien ut, eller om jeg skulle trekke meg.

Den siste uken har vært helt surrealistisk. Et facebookinnlegg, som overhodet ikke hadde noe med 22. juli å gjøre, og som jeg har beklaget at ble lagt ut, har omgjort norsk politikk til en barnehage. Da mener jeg det er mitt ansvar å oppføre voksen.

Jeg har opplevd dette som en ren heksejakt, hvor hensikten til Jonas Gahr Støre tydeligvis har vært å kneble ytringsfriheten på et tema som er noe av det viktigste vi må diskutere for Norges fremtid. Jeg kommer aldri til å grette at debatten legges på Støres premisser. Ytringsfriheten er en viktig norsk og vestlig verdi vi må stå opp for. Jeg kommer aldri til å være en politiker som er lik alle andre. Jeg vil være meg selv.

2 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

En statsråd går av i 2008

3 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

"Her forlater Sylvi Listhaug krisemøtet hos Erna Solberg" (Aftenposten, 19 mars)

4 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

ONSDAG 17. FEBRUAR 2008
Dagsavisen
ÅRGANG 123 UKE 7 NR. 42 LØSSALG KR 20,-

Manuela kalt inn på teppet til Jens

Mandag møtte Manuela Romo-Dumoulin inn på teppet hos statsminister Jens Stoltenberg for å forklare seg om den betente barneombuds-saken.

Etter det Dagsavisen kjenner til, skal det være minnøye på Statsministerens kontor med Romo-Dumoulin med håndtering.

17.02.2008

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Retorikk skandale (2018)

Sylvi Listhaug

19. mars kl. 09:35

Vi vil inndra pass og statsborgerskap til fremmedkrigere og terrorister raskt og effektivt! Det vil Arbeiderpartiet stemme ned. I kampen mot terror kan vi ikke sitte og toe hendene våre!

Ap mener terroristenes rettigheter er viktigere enn nasjonens sikkerhet.

LIK OG DEL

6 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Maktskandale (2008)

7> Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Mediemaktens høydepunkt

En kjent maktthaver trengt opp i et hjørne med lyssky gjerninger på samvitigheten og panisk skrekk i blikket er mediekulturens journalistiske høydepunkt (Rosenberg 2003:36).

8> Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Mediene som aktører

9> Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Medienes makt i skandalens faser

- ✓ Første avsløring
- ✓ Forsvar og tilbakevisning
- ✓ Nye avsløringer
- ✓ Avgangen

10> Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Watergate-skandalen (1974)

11> Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Borten-saken (1971)

- ✓ Regnes som den første *medialiserte* skandalen; radio og TV brakte direktesendinger fra forhandlingene.
- ✓ Mediekritikk: "aviser og fjernsyn tok over en del av styringen og influerte på regjeringsskiftet" (Borten, NOU 1982 30:81).
- ✓ 'Det medievridde samfunn' (Gudmund Hernes, 1979).

12>

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

13 >

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

1980-tallet: Økning i skandaler

✓ Forklaringsfaktorer:

- Løssalgsavisene & kringkastingsmonopolets brudd
- Personifisering av politikken
- Avpolitisering av pressen
- Åpenhetskultur; tilgang til kilder

14 > Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Ytterligere økning fra 2000-tallet

Syse-saken (1990) – brudd på aksjeloven
 Rød-Larsen-saken (1996) – skatteunndragelser
 Søviknes-saken (2002) – upassende seksuell omgang
 Tønne-saken (2002) – politikk, næringsliv og private forhold
 Norman-saken (2002) – privat & offentlig økonomi
 Valla-saken (2007) – kritikk av lederstil
 Diffen-saken (2007) – skatteunndragelser
 Ramin-Osmundsen saken (2008) – handtering av ansettelse
 Haga-saken (2008) – skatteunndragelser

15 > Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Synlighet – medielogikk

16 >

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Politiske skandaler

- ✓ Mellom det trivielle og det kriminelle.
- ✓ Trussel mot dominerende verdier, normer og moral.
- ✓ Belyst gjennom mediene; tilgang på kilder.

17 > Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Moralsk klima

- ✓ Kulturell kontekst: handlinger som blir skandale i ett land, er akseptert i et annet.
- ✓ Historiske kontekst: handlinger som blir skandale på et tidspunkt, er akseptert på et annet tidspunkt.
- ✓ Norske skandaler = brudd på norske verdier:
  - ❖ Nøysomhet
  - ❖ Likhetsideal
  - ❖ Moralisme
  - ❖ Konsensus

18 > Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Alyssa Milano @Alyssa_Milano

If you've been sexually harassed or assaulted write 'me too' as a reply to this tweet.

Me too.

Suggested by a friend: "If all the women who have been sexually harassed or assaulted wrote 'Me too.' as a status, we might give people a sense of the magnitude of the problem."

22:21 - 15. okt. 2017

24 785 retweets 53 389 liker

68 K 28 K 53 K

19 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Giske-saken (2017-2018) - kamp om definisjonsmakt

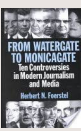

Trond Giske er ferdig

20 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Sex-skandale, USA 1998: Clinton-Lewinsky

NEWSWEEK KILLS STORY ON WHITE HOUSE INTERN
BLOCKBUSTER REPORT: 23-YEAR OLD, SEX
RELATIONSHIP WITH PRESIDENT
DRUDGE REPORT

21 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Tilløp til en sex-skandale, Norge 2018

Resett: Pengene kom fra anonym leser

Resetts redaktør Helge Lurås mener det ikke var feil å tilby penger til mannen i Skel Grande-saken. – Vi forsøker å følge Vaer varsom-plakaten, slik vi fortolker den.

22 - Department of Media and Communication

UNIVERSITY OF OSLO
FACULTY OF HUMANITIES

Medienes makt & politiske skandaler

- ✓ Moralske standarder blir forhandlet gjennom skandaler.
- ✓ Avsløringsmakt, -ikke lenger forbeholdt etablerte medier.
- ✓ Politiske kommentatorer, - fortsatt fortolkningsmakt.
- ✓ Kampen om definisjonsmakt, - delvis flyttet til sosiale medier.

23 - Department of Media and Communication